

מתיקון הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שייעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי משה מינדר זצוק"ל נכדו של הרבי הקדוש היסוד העבודה מסלונים זצוק"ל נסתלק כ"ג חשוון (תר"ץ)

בעיירה 'סקידל' התגורר יהודי עשיר ורבי שמואל חירג שמו, מחשובי חסידי סלונים. את מיטב פרנסתו שאב ממפעל גדול לעיבוד עורות אשר בעלותו. כשרבינו רבי משה מינדר זצוק"ל הגיע מדי שנה ל'סקידל', כדי שימסרו החסידים לידיו את כספי המעמדות המובאים אל הרבי מסלונים, הוא נהג להתארח דרך קבע בצל קורתו של רבי שמואל, אשר העמיד לרשותו חדר מיוחד, בו יוכל לעסוק בעבודת שמים מתוך מנוחה והשקט. רבי שמואל לא הניחו כלל להתעסק בגביית הכספים, זכות וכבוד ראה לעצמו, כשיעשה הוא במקומו את המלאכה.

שנה אחת כשהגיע רבינו לסקידל, פגש את רבי שמואל חירג ברחוב, כשהוא מתרוצץ בנך ומבלבל. ברגע שרבי שמואל ראה את האורח החשוב, תפסו בידו עם המזוזה שהחזיק בה והולוכו לביתו, הכניסו אל החדר המיוחד שקבע למענו, ומרוב פיזור הנפש יצא מהר ונעל מאחוריו את הדלת, ואת המפתח שם בכיסו, ופנה ללכת החוצה. כשחלפו דקות מספר תוך כדי הילוכו ברחוב, נבהל מפני עצמו, מה עשיתי, אביו לנפשי, הלא פשוט כלאתי את רבינו במעצר. תיכף חזר לביתו במרוצה, שיחרר את הצדיק מן המעצר, ופתח לבקש בקול תחנונים שימחל לו.

רבינו שהבחין עוד ברגע הראשון כאשר נפגשו, שרבי שמואל שרוי במצוקה, השתדל להרגיע את מארחו ולפיסו בדברים. "הכל מחול לך", אך בתנאי שתספר לי מה ארע לך, מדוע פניך רעים. רבי שמואל סיפר במרירות, שבשנה שחלפה סבל הפסדים קשים עד שהוכרח לסגור את מפעלו, כתוצאה מכך התרושש מכל עשרו וירד מנכסיו, והוכרח לפטר את משרתי מביטו, והנה לפני יומיים ילדה אשתו, והוא עצמו צריך לנהל את כל משק הבית מבלי להכיר את המקצוע. פתאום ראיתי אתכם ברחוב, ונבוכו עשתונותי לגמרי, כיצד אקבל פניכם ועזרה אין לי, גם כסף למעמדות אין לי, מרוב טירדה ובהלה יצאה המכשלה מתחת ידי, שנעלתי אתכם...

רבינו שנדע בעולם החסידות כבעל מספר גדול, הרגיעו והתחיל מיד לספר לו סיפור ארוך, שרואים מזה, שאפילו במקום בו קצרה יד אנוש, לא יפלא מד' דבר, ודוקא במקום שלא פילל ולא חלם, משם יצאם ישועות. אף אתה - פנה רבינו למארחו, צא אל השוק, והעיסקא הראשונה שייציעו לך תעשנה, אפילו אם ההיגיון האנושי ישלול אותה.

ויהי אך יצוא רבי שמואל מביתו, פגש ברעהו שכמוהו החזיק במפעל לעיבוד עורות, ליה צהל לקראתו, מה טוב שמצאתיך ברגע המתאים, רצוני שנעשה ביחד עיסקא. הנה גם אני הסתבכתי לאחרונה בשקיק, הזמנתי כמות גדולה של עורות, אך ירמו אותי, במקום עורות 'סוסים' שהזמנתי, סיפקו לי עורות של 'חמורים', אשר אינם מוצלחים כלל לעיבוד, ועל פי רוב הם מתפוררים ונפסדים. העורות נמצאים עדיין בבורותי, והם מפריעים לי לרכוש מחדש עורות מתאימים.

אי לכך הוא מציע, מאחר שבורותיו של ר' שמואל בין כה שוממים כרגע, ירכוש ממנו את הסחורה הזיבורית במחיר אפסי ויעבינה אליו. איך צריך לשלם לי כעת - תשלם לכשירחיב, ובלבד שתרוקן כעת את בורותי ואוכל לנצל את השטח. הגם שהיה ברור לרבי שמואל, שהעיסקא קרובה להפסד ורחוקה מריוח, מסר נפשו לצייט למה שהורה לו רבינו, ונתן מיד את הסכמתו. הפלא הגדול התרחש בימים הבאים, כאשר בניגוד לצפי, העורות לא התפוררו, תהליך העיבוד הצליח למעלה מן המשוער ועלה בידו של ר' שמואל למכרם ברווח כפול ומכופל. הכסף שקיבל העמידו על רגליו מחדש, הוא המשיך בעסקיו כמקדם, ותוך זמן קצר שב למעמדו הראשון.

על ידי לימוד סדר נזיקין זוכים לכל הישועות

מי שרוצה להיות חסיד צריך לדבר רק טוב על ישראל

שהיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, אודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו, על זה שאנחנו זוכים לסיים סדר נשים, ולהתחיל יחד עם כל כלל ישראל סדר נזיקין. מי מאיתנו לא זקוק לישועות, ישועה כללית, ישועה פרטית, הגמרא במסכת שבת (לא), אמר ריש לקיש, מאי דכתיב (ישעיה לג, ו), והיה אמונת עתיך חוסן ישועות חכמת חעת וגו', אמונת - זה סדר זרעים, עתיך - זה סדר מועד, חוסן - זה סדר נשים, ישועות - זה סדר נזיקין, חכמת - זה סדר קדשים, דעת - זה סדר טהרות. ורואים מזה להדיא, ש"ישועות" - זה "נזיקין", בזכות הלימוד בסדר נזיקין, זוכים לישועות בכלל ובפרט.

חשבתי היום בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, סדר נזיקין מתחיל עם מסכת בבא קמא, ואיתא שם (בדף ל), אמר רב יהודה, האי מאן דבעי למיהוי חסידא, לקיים מילי דנזיקין - אדם שרוצה להיות חסיד, יקיים עניני סדר נזיקין. אך חשבתי בדרך דרש, מי שרוצה להיות חסיד, צריך לקיים מילי דנזיקין, הוא צריך להיזהר, שהמילים שהוא מוציא מהפה, לא יהיו מזיקים חס ושלום, רק לדבר טוב על יהודי, ואז יזכה להיות חסיד אמיתי, כשהמילים יהיו רק מילי דמעלותא, מילים שיכתיבו לתת חיות וחיוק וטוב ליהודים.

שאר התורה ישפיע עלינו

(מתוך הפתיחה לשיעור במחזור הקודם - קידושין דף פב, כ"ד אייר תשע"ו)

הלומד סדר נזיקין ניצל מכל המזיקין

קשה לי לתאר לכם את ההתרגשות שהייתה לי בהוקר. הרבה פעמים אני חושב רעיון בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, בדרש, בפשט, אך מי אומר שזה רעיון נכון, היום כשהתקשרתי לשאר בשרי, כל רז לא אניס ליה בנגלה ובנסתר, ואמר לי במתק לשוננו, שכיוונתי לדברי גאון קדוש שהיה מקובל אלוהים, מרן רבי עמנואל חי ריקי הי"ד זצוק"ל, שחיבר ספר משנת חסידים על חכמת הנסתר, וגם חיבר ספר בנגלה על כל המשניות, 'הוק עשיר', נחה דעתי מאד.

וכך כותב המקובל האלוהי בשיר, "ישועות מנזיקין תחזה סביב", והוא בעצמו כותב פירוש על זה, "כי

תהיה נושע מנזיקין, מדה כנגד מדה שלמדת אותו כדי לקיימו, ועוד, ישועות, על שם ישועות זה סדר נזיקין".

אחרי שיש כזה אסמכתא ברורה, אפשר להציע את הווארט. ידוע המימרא בש"ס (מנחות קי), כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם. כמו כן חשבתי לומר, כל העוסק במילי דנזיקין - בסדר נזיקין שבש"ס, ינצל בזכות זה מכל המזיקין. שנזכה שאור התורה ישפיע עלינו אך טוב וחסד, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם בבא קמא דף ב, כ"ה אייר תשע"ו)

"האי תנא ירושלמי הוא"

הגמרא בדף היומי שלנו (ב"ק ו), "האי תנא ירושלמי הוא דתני לישנא קלילא", זה מביא אותנו לסיפור נפלא. פעם באו שני יהודים לדין תורה אצל מרן הרוגוטשובער זצוק"ל, באותו זמן היה מרן הרוגוטשובער שקוע בסוגיא חמורה בירושלמי, והוא שילח את שני היהודים מעל פניו בקוצר רוח. השנים יצאו מאד מאוכזבים, ובאו אל מרן האור שמח זצוק"ל וסיפרו לו בצער רב דברים כהוייתן.

אמר להם מרן האור שמח בבדיחות הדעת, זה הרי גמרא מפורשת בדף היומי שלנו, במשנה (ב"ק ב). כתוב, וכשהזיק חב המזיק לשלם תשלומי נזק במיטב הארץ, ושאלת הגמרא (ו), למה התנא אומר 'חב' המזיק, 'חייב' המזיק מיבעיא ליה, עם שתי יוד"ן, אמר רב יהודה אמר רב, האי תנא ירושלמי הוא דתני לישנא קלילא, ולכן קיצץ באותיות, במקום להגיד 'חייב' עם שתי יוד"ן, הוא אמר 'חב' בלשון קצרה.

אמר להם מרן האור שמח, את מרן הרוגוטשובער אפשר גם כן לכנות "האי תנא ירושלמי הוא", שהרי בשעה שבאתם לפניו היה שקוע בלימוד תלמוד ירושלמי, ובכלל, כל תלמוד ירושלמי שגור על פיו מילה במילה, ואם כן לא יפלא איפוא שגם הוא שילח מעל פניו שתי יוד"ן - צווי ידן - שתי יהודים. באידיש יש שתי משמעויות למילים צווי ידן, שתי יהודים, וגם שתי אותיות י. כמוכן שהאור שמח אמר את זה רק בדרך צחות, כדי לפייסם.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם בבא קמא דף ו, כ"ט אייר תשע"ו)

בשבת קודש שבת פרשת כי תצא, בורא עולם האיר לי ווארט נפלא בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא. הווארט מתחבר למה שדיברנו בסיום מסכת גיטין ותחילת מסכת קידושין (והובא בבלין 183 - פרשת נצבים וילך), שאשה ובתולה מרמז על התורה הקדושה, וכל אדם צריך להתחתן עם התורה הקדושה. וכך חשבתי בסייעתא דשמיא, הפסוק (דברים כא, י-יא), **כי תצא למלחמה על אויביך וגו', וראית בשביה אשת יפת תואר וחשקת בה ולקחת לך לאשה**, אדם הוצה לצאת למלחמה על היצר הרע, שהוא האויב הכי גדול שלנו, אומרת לו התורה, **ונתנו ה' אלקיך בידך ושביית שבינו**, תזכו להצליח במלחמה, איך, בזכות - **וראית בשביה אשת יפת תואר**, אשת יפת תואר מרמז על התורה הקדושה, **וחשקת בה**, בזכות הלימוד בתורה הקדושה בחשק, **ולקחת לך לאשה**, האדם מתחתן עם התורה הקדושה, ולא רק זה, רק **והבאתה אל תוך ביתך**, הוא מביא את התורה הקדושה אליו הביתה, כל הבית שלו משתנה. שאר בשירי הקרוב החפץ בעילום שמו, ששמע את הפתיחה בסוף מסכת גיטין ותחילת מסכת קידושין, ולומד ביחד אתנו את הדף היומי, הביא לי ראייה להדיא, מדברי האור החיים הקדוש על פרשת השבוע פרשת כי תצא, על הפסוק (כב, יג-יד), **כי יקח איש אשה ובא אליה ושנאה**, ושם לה עלילות דברים לא מצאתי לה בתולים, אומר האור החיים הקדוש: **"כי יקח איש אשה וגו' דברה תורה כנגד בני אדם גם בני איש, אשר חוורים פניהם מן התורה כאומרם, כי היום קצר למה שצריך להשתדל על המחיה, ועליהם אמר הכתוב כי יקח איש אשה, זאת התורה המאוסה**, ובא אליה, שכבר זרחה עליהם אורה של תורה בהר סיני וקבלו הלוחות, ושנאה, פירוש שאין לבם חפץ לתת לה עונתה במשפט, וכו', מודיע הכתוב, כי הקדוש ברוך הוא שהוא הנקרא אבי הנערה וכנסת ישראל, יתבעו עלבונה של תורה". ורואים מזה אסמכתא לדברינו, שאשה ובתולה מרמז על התורה הקדושה.

(מתוך הפתיחה לשיעור - קידושין דף יג, ט' אלול תשפ"ג)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן אדמו"ר מדאראג שליט"א

לשון קדשו של מרן הרבי הקדוש בעל השם משמואל מסוכטשוב זצוק"ל, בתורה שהרבי אמר בפרשת וילך שנת תער"ב, "הנה שבת זו האחרונה שבשנה, ויש לתקן בה מה שהחסיר בכל שבתות השנה דביקות ועונג שבת, וכאשר שבת זו היא בעונג ודביקות כדת, ומתקן בה כל שבתות השנה, כל האורות מכל שבתות השנה כולם נקבצו באו בשבת זו". מוֹרָא דִּינְעָ דִּיבּוּרִים - דיבורים נוראים.

ראה הקב"ה שצדיקים מועטים, עמד ושתלן בכל דור ודור. זכיתי בשבת קודש שבת פרשת נצבים וילך, שבת סליחות, השבת האחרונה של שנת תשפ"ג, להיות ברעוא דרעוין בצילו של הוד כבוד קדושת מרן הרבי מדאראג שליט"א. מי שטרם טעם שבת קודש בצל הקודש, מוזמן לבוא ולהתחמם מִהַפְּיִינְר - מהאור של הרבי שליט"א. לפני שאני ישתף מקצת דמקצת מה שחשתי באותם שעות, אני ידבר על הבין אדם לחבירו, הדרך ארץ קדמה לתורה שיש בדאראג, האהבת ישראל שיש בדאראג, הקבלת פנים, המאור פנים שיש להם, זה מרפסן איגרא, ממש מקדשי שם שמים ברבים. כשבאתי לחצר הקודש לפני מנחה, התיישבתי בקצה הבית כנסת, ועד שהם לא הושיבו אותי בספסל הראשון מתחת לרבי שליט"א, לא נחה דעתם, מי אנוכי. מסתיים מנחה בהתלהבות, כולם רצים לתפוס את מקומם בטיש, הסדר הנפלא, איזה חכם המכיר את מקומו, ועוד ועוד.

דְּעַר רְבִי זְאֵהֶל זִיין גְּעוּזֶט - הרבי שליט"א, מזיל דמענות, אִיךְ הָאָב נִישְׁט גְּעָקְעֶנט אַראָפּ נְעָמְעֶן אַ אױג - לא יכלתי להוריד עין מהרבי, כששרו וזכו לראות בנים ובני בנים, העם אשר נע כצאן תעה, יום מכובד הוא יום תענוגים. חשבתי לבלי, הא בהא תליא, אז דער הַיִּלְיֶגֶר שֶׁבֶת קוֹדֶשׁ - כשיום השבת קודש הוא יום מכובד, שכבוד הבריות זה דבר מכובד, אפשר לזכות שיום השבת יהיה יום תענוג, וכשזוכים להתמלאות בתענוג רוחני, סולדים מתענוגים גשמיים.

אחרי שהרבי אכל מהדגים בשעת רעוא דרעוין, שלח לי שיריים ונקב בשמי, מי אנוכי. השירה בחצר הקודש דאראג הוא מאד דְּעָהוּיָן - מרומם. חתנא דבי נשיאה הגאון הרב מרדכי קליין שליט"א, מתחיל את השירים בהתרגשות רבה. כשמגיעים לנעילה של רעוא דרעוין, פורסים מפה מהודרת על השולחן של הרבי, מביאים לשולחן בפרשה הקודמת, הקירות רעדו כשהרבי זעק, "אוחזים לפני יום הדין"! הולכים כבר לומר סליחות, ורוצים לזכות למחילת עוונות. מי שידע איזה דרשה חוצב להבות אש הרבי אומר לפני סליחות. יום א' דסליחות בדאראג זה יום של תפילות, הרבי מתפלל לפני העמוד מעריב ושחרית, ומסיימים כל התהלים בצביון.

הרבי ממשיך בתורה בשעת רעוא דרעוין, שעל ידי אחדות זוכים בדיון, הרבי מביא ראייה ממדרש, מספר הקדוש מאור ושמש, משפתי חכמים, מזקינו הרבי האמרי שפר זצוק"ל, עבודה נוראית באמירת התורה. הרבי מדבר בלחיים, לזכות לסליחה מחילה וכפרה. אף אחד בדאראג לא מסתכל על השעון, אף אחד לא ממנה הביתה, כולם רוצים לינוק עוד ועוד ועוד.

מסתיים ברכת המזון, מתכוננים למעריב, כשהרבי עובר, הוא מברך אותי ברכות לרוב. כשנגשתי לפני הבדלה להיפרד, זכיתי להראות לרבי שְׁטִיָקֶל תורה ממרן האהבת שלום זצוק"ל, והרבי שוב מברך אותי ברכות להמשך הרבצת התורה. והדרך על בניהם, זכיתי לשוחח עם בנו חביבו ויקירו של הרבי, הרב הצדיק רבי אשר שליט"א, איש שהכל בו, ולהכיר את בנו החתן הרב מרדכי, שהזמין אותי אישית לחתונה בחודש כסלו בשעה טובה ומוצלחת.

נברך את מרן הרבי שליט"א, בריאות איתנה ברמ"ח אברים ושס"ה גידים, רבים צריכים לו כמו אויר לנשימה, יאריך ימים על ממלכתו, ושילווה אותנו בקרוב ממש לקבל פני משיח צדקנו בקרוב, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - קידושין דף כח, כ"ד אלול תשפ"ג)

מאוצרות הפרשה

בפסוק **הנה האש והעצים ואיה השא לעולה** (כב, ז). נראה דיצחק שאל אותו, דהלא הנסיון העיקר הוא שתשחוט את בנך, אבל למה לך עצים ואש לשרוף אותו אחר שכבר נשחט ואינו חי, מה נסיון הוא אם תניח אותו, או שתשרוף אותו אחר שכבר יהיה נשחט, ולמה לך לשרוף אותו. ועל כרחך העצים והאש אינו עבודי, רק בשביל שה, ועל כן 'ואיה השא לעולה'. ומתורץ על פי זה מה שלא שאל אותו על המאכלת, דבאמת זה ידע שהוא על עצמו. והשיב לו אברהם, 'אלהים יראה לו השא לעולה בני', דאתה חשוב אצלי בשביל אהבת הבורא כְּשֶׁה, לשרוף אותך על קידוש שמו.

(קדושת לוי פרשת וירא)

נקודה למחשבה:

ויאמר אל נא אחי תרעו (יט, ז), ונראה לי דאיתא (ברכות ט), אין נא אלא לשון בקשה, זהו פירושו, **אל נא** - כשלא תוכל להתפלל. **אחי תרעו** - לשון התחברות וריעות, דהיינו שתתחבר עצמך עם ישראל בלב שלם, זה תועלת גדול לתפלה.

(אור לשמים פרשת וירא)

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חי"ג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661